

HOBIMESINIKU

AASTARING

5. õppepäev

Marje Riis

20.aprill 2013

MESILASPERE TALVEKOBAR

- Moodustub novembris, korjeta perioodi üle-elamiseks
- Asukoht sõltub
  - lennuavast
  - viimase haudme asukohast
  - ema asukohast
  - välisest soojusallikast

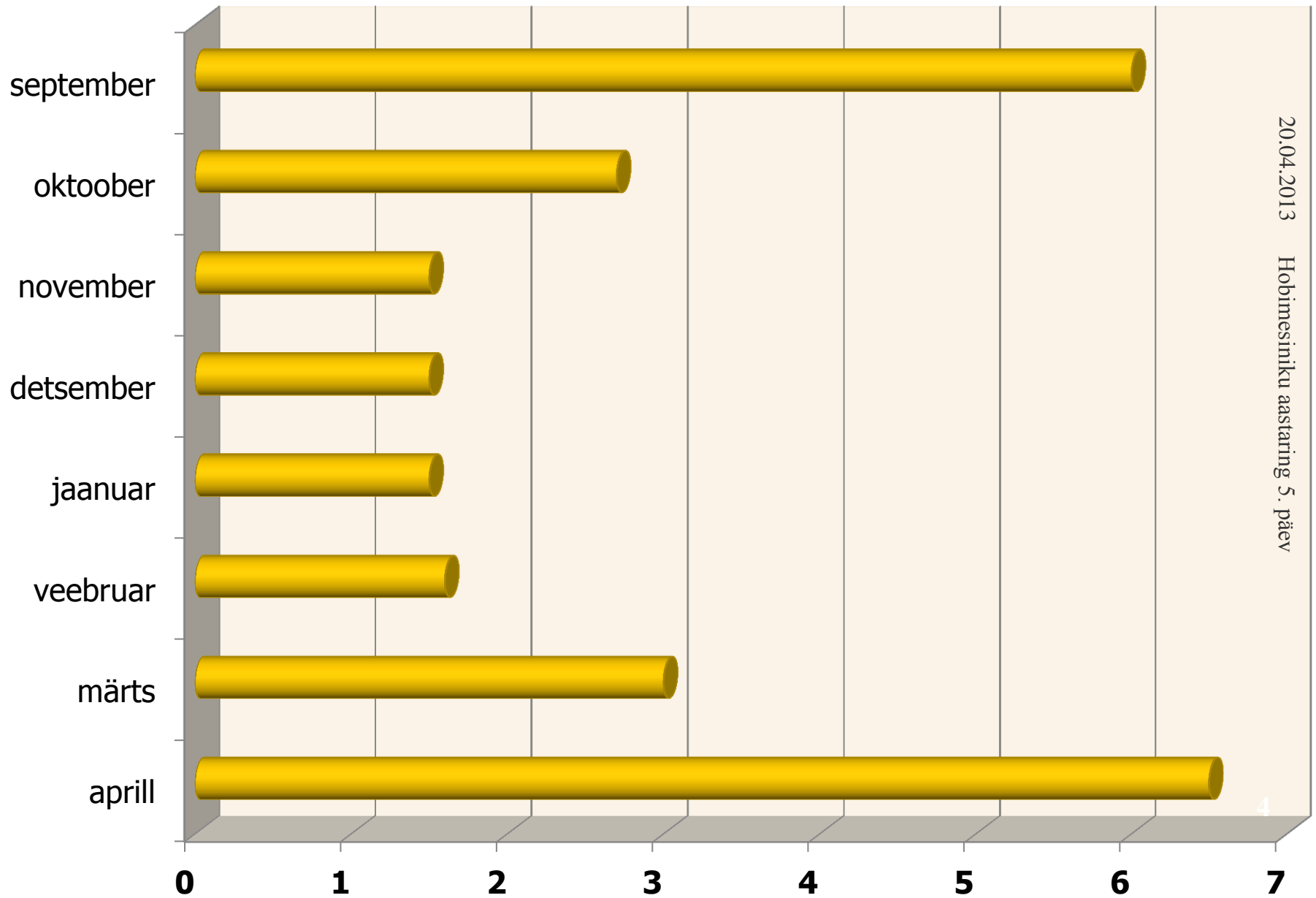
20.04.2013

Hobimesiniku aastaring 5. päev

MESILASPERE TALVEKOBAR

- Kobara ehitus
  - Välisosa – väheaktiivne, temperatuur 6-8°
  - Siseosa – aktiivne, temperatuur 25-30°
- Talvituvate mesilaste füsioloogiline vanus
- Kestus ajaliselt 5-6 kuud (nov – märts)
- Söödakulu 20 – 25 kg
- Häirivad tegurid
  - Tihased, hiired, nugised, keskkonnategurid, suured temperatuuri kõikumised

Sööda kulu peres (kg)

20.04.2013 Hobimesiniku aastaring 5. päev

MESILASPERE TALVEKOBAR

20.04.2014

Hobimesinike aastaring 5. päev

○ Gaasirežiim

- CO₂ sisaldus kobara keskel, aktiivses osas on 3-9%, mis aeglustab mesilaste ainevahetust ja talitseb haudme tekkimist
- Niiskus – 1kg-st tarbitud söödast moodustub 600g vett (200g eraldub, 400g põletavad mesilased organismis veeks ja CO₂ –ks)
- Ventilatsioon - kuni haudmeperioodi alguseni peab niiskus tarust välja pääsema

○ Soojusrežiim

- soojus tekib rindmikulihaste rütmilise liigutamise tagajärjel.
- Kobara välis- ja siseosas on temperatuur erinev

MESILASPEREDE KUULAMINE

- Aeg
  - haudmevabal ajal 1x kuus
  - haudme perioodil 2x kuus
- Hääl
  - ühtlane
  - üksikud pirinad
  - sarnaneb lehtede kahinaga

MESILASPERE UUNEMISPERIOOD

- Algab kevad-talvel esimese mesilase koorumisega ja lõpeb viimase talvitunud mesilase surmaga – 1 - 1,5 kuud peale puhastuslendu
- Mida kauem elavad talvitunud mesilased, seda valutumalt elatakse uuenemisperiood üle
- On otseses sõltuvuses sügise sötamise aja ja talvekobaras oleva mesilaste hulgaga

MESILASPEREDE PUHASTUSLEND

- Toimumise aeg
  - märts - aprill
- Ettevalmistustööd
  - lennuavade puhastamine
  - lennuavade laiendamine
  - jooginõude olemasolu
- Puhastuslennu kulg
  - kestus 30 – 50 minutit
- Puhastuslennu järeltööd
  - lennuavade kitsendamine
  - pesa soojustamine

20.04.2013

Hobimesiniku aastaring 5. päev

20.04.2013

Hobimesiniku aastaring 5. päev

MESILASPEREDE KIIRLÄBIVAATUS

- Aeg – puhastuslennu päeval
- Teha kindlaks
  - haudme olemasolu
  - söödakogus ja kvaliteet
  - pere tugevus
- Kiireloomulised tööd
  - vajadusel sööda lisamine

MESILASPERE PEAREVISJON

- Eesmärk
  - mesilasperest põhjaliku ülevaate saamine
- Aeg: aprilli lõpp – mai algus
- Läbiviimine
  - taru seinte ja põhja puhastamine
  - kärgede sobivuse hindamine
  - pere tugevuse hindamine
  - haudme hulga ja kvaliteedi hindamine
  - hinne emale (1-5)
  - hinne pesa puhtusele (1-5)
  - sööda koguse hindamine
  - talvitumise üldhinne (1-5)

MESILASPERE PEAREVISJON

- Pesaruumi I laiendamine toimub
  - tumedate ülesehitatud kärgedega
  - söödakärgedega
  - suirakärgedega
- Pesaruumi kitsendamine
  - haudme- ja söödakärgede üksteisest eraldamine nõrga pere korral
- Vajadusel kaasneb perede ümbertõstmine puhastesse desinfitseeritud tarudesse

KÜÜRAKHAUE VÄÄREMAD

- Töomesilased on munema hakanud.

Likvideerimine:

- sülem aetakse peale
  - vana ema lastakse lennuavast sisse
  - pere ühendamine normaalse perega
  - pere laiali ajamine
- Vana ema muneb viljastamata mune töölikannudesse
    - Likvideerimine: ema ülesotsida ja välja vahetada

MESILASPERE ÜMBERTÕSTMINE JA INVENTARI DESINFITSEERIMINE

- Aeg – kevadel võimalikult varakult, välistemperatuur: varjus 8-10 kraadi sooja
- Eesmärk
  - haiguste leviku piiramine (nosematoos)
  - Pere arengu soodustamine
- Läbiviimine
  - raamide tõstmine 1-2 kaupa puhtasse tarru
  - vaheliistude vahetamine
- Desinfitseerimine
  - leeklambiga
  - Virkon S 1 - 2% (pesemine)
  - soojapuhuriga desinfitseerimine

20.04.2013

Hobimesiniku aastaring 5. päev

SÜLEMLEMINE KUI LOOMULIK PALJUNEMINE

- Mõisted: sülemlemistung, sülemlemiskainus
- Sülemlemine väldib mesilaste väljasuremist ja liigi kadumist. On alalhoiu ja paljunemise instinkt
- Ema munemine töölikannudesse on piiratud
- Lese kannude ehitamine, emakuppude ehitamine – ema munemine nendesse
- Osa mesilasi „vabaneb“ töölishaudme hooldamisest, hakatakse tegelema lesehaudmega
- Peres on palju noori mesilasi, väheneb üleskasvatava haudme hulk ühe amm-mesilase kohta, nad tõrjutakse äärekärgedele
- Suur hulk „töötuid“ mesilasi on tingitud ka korje puudumisest
- Sülemiga lendab kaasa vana ema

20.04.2013

Hõbimesiniku aastaring
10 päev

SÜLEMLEMINE

20.04.2013

Hobimesiniku aastaring 5. päev

- Sülemlemine on mesilaspere loomulik paljunemine
- Aeg – mai lõpp juuni algus – kuni jaanipäevani
- Tunnused
  - lesekannude ehitamine
  - sülemikuppude ehitamine
  - kärjeehituse lõppemine
  - mesilaste kobardumine vahelaua taha
  - välislennu nõrgenemine
  - mesilased moodustavad kette
- Kulg
  - ajaliselt kella 10 – 15 vahel
  - kestus 10-15 minutit
  - osalevad vana ema ja noored 3 – 21 päeva vanused mesilased
  - mesilaste kobardumine ema maandumiskohale
  - kobar püsib paigal kuni 2 tundi

SÜLEMI MAHAVÕTMINE JA TARRU AJAMINE

20.04.2013

Hobimesiniku aastaring 5. päev

- Vahendid
  - kärjekandekast koos raamiga
  - Suitsik
- Sülemi maha võtmine
  - mitte liialdada suitsuga
  - kärjekandekasti hoida vastu tuult
  - pärast mahavõtmist asetada kärjekandekast jahedasse õhurikkasse kohta
  - enne tarru panekut peab sülem maha rahunema
- Sülemi tarru ajamine
  - Sülem aetakse tarru õhtul
  - 1kg mesilaste kohta läheb vaja 2 raami
  - Lisada söödaraam ja lahtise haudmega raam
  - Pesa katmise omapära

Soodsat mesindushooaega mesilastele ja mesinikele !

